

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4CoCsp/5/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119205249
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Anderlová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3119205249.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Anderlovej a sudcov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Jozefa Šuleka v spore žalobcu Slovenský plynárenský priemysel, a.s., so sídlom Bratislava, Mlynské nivy 44/a, IČO: 35 815 256, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Jakubčák, advokátska kancelária, s.r.o. so sídlom Bratislava, Michalská 14, proti žalovanej F. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. N. XXX, o zaplatenie 357,37 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 29. novembra 2019. č. k. 20Csp/52/2019-212 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej výrokovej časti II. a vo výrokovej časti III. o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e** .

Žalovanej **n e p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 270,28 € s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 244,68 € od 07.09.2018 do zaplatenia, vo výške 5% ročne zo sumy 25,60 € od 01.05.2018 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. vo zvyšku súd žalobu zamietol. Výrokom III. žalobcovi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 51,26 % s tým, že o výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa žalobou podanou na súde dňa 24.06.2019 domáhal proti žalovanej zaplatenia sumy 357,37 € s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 10 € od 31.10.2018 do zaplatenia, vo výške 5 % ročne zo sumy 5 € od 26.06.2018 do zaplatenia, vo výške 5% ročne zo sumy 72,09 € od 01.08.2018 do zaplatenia, vo výške 5% ročne zo sumy 244,68 € od 07.09.2018 do zaplatenia, vo výške 5 % ročne zo sumy 25,60 € od 01.05.2018 do zaplatenia. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že na základe zmluvy o združenej dodávke plynu uzatvorenej medzi žalobcom a žalovanou dňa 4.12.2017 sa žalobca zaviazal dodávať zemný plyn žalovanej na odberné miesto do bytu na adrese Trenčín, R. X s tým, že žalovaná sa zaviazala uhradiť žalobcovi cenu za dodávku plynu a ceny za služby a výkony súvisiace s touto dodávkou plynu. Podľa bodu 2.4. prvá veta zmluvy obsahovo neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú obchodné podmienky, cenník dodávateľa a cenník externých služieb a výkonov. Z výzvy na zaplatenie - upomienky zo dňa 11.6.2018 adresovanej žalovanej súd zistil, že žalobca vyzval žalovanú na zaplatenie pohľadávky po lehote splatnosti za dodávku zemného plynu. Za vystavenie a zaslanie upomienky si žalobca vyúčtoval náhradu nákladov dokladom č. 3120153490 so splatnosťou dňa 25.6.2018 vo výške 5 Eur. Z poštového podacieho hárky vyplýva, že žalobca dňa 14.6.2018 zaslal žalovanej upomienku poštou na doručovaciu adresu žalovanej uvedenú v zmluve o združenej dodávke plynu s vyznačenou sumou poštovného 1,20 Eur. Zo zápisu zo dňa 12.7.2018 vyplýva, že SPP distribúcia prerušil dodávku zemného plynu dodávaného do odberného miesta v prospech žalovanej z dôvodu neplnenia si finančných záväzkov odberateľa s tým, že meradlo bolo zaslepené, nie však demontované. Listom zo dňa 8.8.2018 žalobca

odstúpil od zmluvy o združenej dodávke zemného plynu podľa § 48, § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, z dôvodu, že žalovaná ani po doručení upomienky neuhradila cenu dodaného plynu s tým, že z fotokópie doručenky vyplýva, že žalovaná túto listinu prevzala dňa 13.8.2018. Právne vec súd posúdil podľa § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, § 53 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 5, § 54 ods. 1 ods. 2, ods. 3, § 488, § 489, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka; § 17 ods. 1 písm. a), 76 ods. 7 zák. § 82 ods.1 zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Súd mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že medzi žalobcom ako dodávateľom a žalovanou ako odberateľom bola uzatvorená Zmluva o dodávke plynu pre odberateľa plynu v domácnosti dňa 4.12.2017 podľa § 17 ods. 1 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike. Na tento zmluvný vzťah dopadajú ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a ustanovenia zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že nárok žalobcu je čiastočne dôvodný. Súd považoval za oprávnené vyúčtovanie ceny a poplatkov za dodávku zemného plynu v sume 25,60 Eur podľa faktúry č. 7451190265 splatnej 30.4.2018 za obdobie od 5.12.2017 do 18.3.2018, a v sume 244,68 Eur podľa faktúry č. 7417999576 splatnej 6.9.2018 za obdobie od 19.3.2018 do 20.8.2018. Žalovaná je teda povinná uhradiť žalobcovi cenu dodaného plynu a poplatky v celkovej sume 270,28 Eur. Odo dňa nasledujúceho po splatnosti týchto faktúr sa žalovaná dostala do omeškania s plnením peňažného dlhu. Výška základnej úrokovej sadzby Európske centrálnej banky k prvému dňu omeškania 30.4.2018 (podľa faktúry č. 7451190265), a ku dňu 6.9.2018 (podľa faktúry č. 7417999576) bola 0 %, a preto v súlade s ustanoveniami § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. patrí žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 244,68 Eur od 07.09.2018 do zaplatenia, vo výške 5% ročne zo sumy 25,60 Eur od 01.05.2018 do zaplatenia. Vo zvyšnej časti o zaplatenie náhrady/poplatkov za upomienky a poplatku za prerušenie dodávky plynu súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. V danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, ktorá neobsahuje individuálne dojednanie povinnosti spotrebiteľa platiť uplatnené poplatky. Žalobca vyfakturoval žalovanej poplatok 5 Eur za upomienku zo dňa 11.6.2018 a poplatok 10 Eur za upomienku zo dňa 16.10.2018. V súvislosti s týmito poplatkami žalobca v žalobe odkazoval na čl. IV bod 5 OP. Zmluvná podmienka o povinnosti žalovanej zaplatiť poplatok/náhradu za upomienky nebola individuálne dojednaná, pretože táto povinnosť je uvedená v obchodných podmienkach, ktoré vopred pripravil žalobca, a výška poplatku je stanovená tiež žalobcom v ním vopred pripravenom cenníku. Žalovaná obsah zmluvnej podmienky nemohla nijako ovplyvniť. Dojednanie platiť poplatky nemôže byť súčasťou Obchodných podmienok dodávateľa, príp. jeho cenníka (ako tomu bolo v danom prípade), ale len samostatnej spotrebiteľskej zmluvy. Poplatky za služby spojené s administratívnou agendou (poplatky za výzvy a upomienky) predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa a konanie žalobcu spočívajúce vo vyúčtovaní týchto poplatkov možno hodnotiť vo vzťahu k spotrebiteľovi ako poškodzujúce. Preto s poplatkami za takéto plnenia sa spája záver o tom, že ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá umožňuje duplicitne sankcionovať spotrebiteľa za neplatenie fakturovaných súm. Ak by malo ísť o náhradu skutočných nákladov titulom spôsobenej škody alebo nákladov spojených s uplatnením pohľadávky (napr. náklady na obálky, kancelársky papier, náklady poštovného a ďalšie), súd konštatoval, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno, a nepreukázal, že v súvislosti s vyhotovením a zaslaním upomienok vznikli žalobcovi náklady vo výške paušálne stanovených poplatkov 5 Eur a 10 Eur. Poplatok vo výške 5 Eur a 10 Eur považuje súd za celkom zrejme nezodpovedajúci reálnym nákladom spojeným s upomienkou. Súd mal zároveň za to, že tieto poplatky za upomienky v rozhodujúcej miere predstavujú "skrytú" sankciu pre spotrebiteľa za porušenie jeho povinností včas a riadne v súlade so zmluvou platiť úhrady za poskytnuté služby. poukazom na všetky uvedené dôvody takéto dojednania ohľadne poplatkov spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa ako ich predpokladá ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a sú podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatné a zároveň sa priečia dobrým mravom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Žalobca dokladom zo dňa 17.7.2018 vyfakturoval žalovanej poplatok/náhradu v sume 72,09 Eur za zabezpečenie fyzického prerušenie/obmedzenia dodávky plynu, vrátane dopravy pre koncového odberateľa z titulu neoprávneného odberu s tým, že o prerušení dodávky plynu na odbernom mieste žalovanej svedčí zápis zo dňa 12.7.2018. Je zrejme, že prerušením dodávky nie je spotrebiteľovi už dodávaný žiaden plyn, prerušením dodávky plynu sa neposkytuje spotrebiteľovi žiadna protihodnota, žiadna služba. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je aj podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia). Povinnosť uhradiť náhradu v paušálne stanovenej výške sa javí iba ako ďalšia sankcia za oneskorenie sa s plnením za dohodnuté služby a je určená výlučne v prospech dodávateľa služby. Žalobca nijako nepreukázal, že tento poplatok v sume 72,09 Eur zodpovedá reálnym nákladom spojeným s prerušením dodávky plynu. Majetkovú ujmu

na strane žalobcu tak môže predstavovať len výška skutočne vynaložených účelných nákladov na prerušenie dodávky plynu. Rozhodujúca je tá skutočnosť, že v posudzovanom prípade žalobca listom zo dňa 08.08.2018 odstúpil od zmluvy o dodávke plynu v zmysle ustanovenia § 48 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. V takomto prípade sa zmluva zrušuje od začiatku (ex tunc) s tým, že momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti zo zrušenej zmluvy (bezdôvodné obohatenie, náhrada škody). Žalovaná preto bola povinná žalobcovi vrátiť to, čo na základe zmluvy o dodávke plynu od neho dostala. Obchodné podmienky poskytovania univerzálnej služby pri dodávke plynu pre odberateľov plynu kategórie domácnosť účinné od 01.01.2016 (a rovnako tak obchodné podmienky účinné od 23.6.2018, ktoré nahradili predchádzajúce obchodné podmienky žalobcu) v ustanovení článku XII. bod 1.10, bod 4 umožňujú ukončiť zmluvu o dodávke plynu aj jednostranným odstúpením zo strany dodávateľa v prípade podstatného porušenia povinností odberateľom, pričom účinky odstúpenia nastávajú jeho doručením alebo demontážou meradla. V danom prípade bolo odstúpenie od zmluvy žalovanej doručené dňa 13.8.2018. Za podstatné porušenie zmluvy uvedené ustanovenie OP považuje nezaplatenie platby podľa faktúry dodávateľa ani v dodatočnej lehote 10 dní po doručení výzvy dodávateľa, ktorá podmienka splnená bola, keďže žalovaná nespochybňovala, že bola v omeškaní s úhradou nedoplatku a že jej bola doručená výzva žalobcu na úhradu faktúr zo dňa 11.6.2018. Súd však na takéto ustanovenie upravujúce účinky odstúpenia od zmluvy odchylné od ustanovení Občianskeho zákonníka nemôže prihliadať, a to z dôvodu, že zhoršujú zmluvné postavenie žalovanej (§ 54 ods.1 Občianskeho zákonníka). K rovnakému záveru dospel aj Krajský súd v Trenčíne v rozsudku č.k. 17Co/150/2013-119 zo dňa 26.3.2014, v ktorom uzavrel, že akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa, vrátane platenia zmluvnej pokuty, úrokov, iných plnení aj po zrušení zmluvy odstúpením od nej s účinkami ex tunc, postavenie spotrebiteľa zhoršuje. S poukazom na uvedené dôvody súd po vykonanom dokazovaní výrokom I. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi dlh v sume 270,28 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 244,68 Eur od 07.09.2018 do zaplatenia, vo výške 5% ročne zo sumy 25,60 Eur od 01.05.2018 do zaplatenia. Lehotu na plnenie súd určil súd podľa § 232 ods. 3 CSP. Vo zvyšku čo do nároku na poplatky za upomienky a poplatku za prerušenie dodávky plynu, súd výrokom II. žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP, keď v časti o zaplatenie sumy 270,28 Eur bola žaloba podaná dôvodne, a v časti o zaplatenie 87,09 Eur bola žaloba zamietnutá. Vo vzťahu k žalovanej sume 357,37 Eur bol potom úspech žalobcu 75,63 % a úspech žalovanej 24,37 %. Po odpočítaní úspechu žalovanej od úspechu žalobcu vzniklo žalobcovi právo na čiastočnú náhradu trov konania vo výške 51,26 %. V tomto rozsahu súd výrokom III. priznal žalobcovi proti žalovanej nárok na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku, a to jeho výrokom II. a III. podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Mal za to, že podstata nesprávnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie spočíva najmä v opomenutí postavenia a kompetencií Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, v absencii právomoci súdu konať vo veci prijateľnosti, či neprijateľnosti obchodných podmienok žalobcu, v nezohľadnení rozhodnutia Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, v nesprávnej aplikácii § 53 odsek 1 Občianskeho zákonníka, v nesprávnom postupe a rozhodnutí súdu z hľadiska jeho odôvodnenia, možného preskúmania, presvedčivosti a prijateľnosti, nepredvídateľnom postupe konajúceho súdu, v porušení ustanovení o odstraňovaní väd podania, v porušení ustanovení o zjavne nedôvodnej žalobe, v porušení ustanovení o nesporných tvrdeniach strán, v nesprávnom právnom posúdení, v tom, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Žalobca poukázal na to, že v zmysle platného právneho poriadku, Úradu pre reguláciu sieťových odvetví ako jediný zákonom určený štátny orgán má vo svojej kompetencii schváliť a tým i určiť obsah obchodných podmienok žalobcu, v dôsledku čoho sú tieto podmienky regulované ustanoveniami vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným. Poukázal na Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 10. septembra 2014 vo veci C 34/13 Y. V. proti SMART Capital, a. s., ktorý sa týka regulovaných ustanovení vo vzťahu k smernici Rady 93/13/EHS a jej aplikácie, či výkladu. Obchodné podmienky žalobcu (Obchodné podmienky poskytovania univerzálnej služby pri dodávke plynu pre odberateľov plynu kategórie domácnosť) schvaľuje a tým určuje národný regulátor (Úrad pre reguláciu sieťových odvetví). Obchodné podmienky poskytovania univerzálnej služby pri dodávke plynu pre odberateľov plynu kategórie domácnosť, účinnosťou od 1. januára 2016, nadobudli účinnosť 30. deň po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorým Úrad pre reguláciu sieťových odvetví tieto obchodné podmienky žalobcu schválil. Tieto obchodné podmienky žalobcu boli vypracované v zmysle Rozhodnutia Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 0008/2015/P-OP z 2. decembra 2015. Ďalej žalobca namietal, že i popri uvedenom vyššie je daný zrejmy a presný postup, ako postupovať v prípade neúplného podania, kedy pri neskoršom rozhodnutí namietame porušenie postupu podľa § 129 odsek 1 Civilného sporového poriadku v neprospech žalobcu. Pokiaľ bola

žaloba žalobcu v niečom neúplná, súd mal žalobcu vyzvať na jej doplnenie, čo sa nestalo. Z napadnutého rozsudku nevyplýva, že by súd žalobcu vyzýval na doplnenie a že by žalobca na toto nereagoval. Taktiež mal za to, že je daný zrejmy a presný postup, ako postupovať v prípade zjavne nedôvodnej žalobe, kedy pri neskoršom rozhodnutí namietal porušenie postupu podľa § 138 Civilného sporového poriadku v neprospech žalobcu. Toto bolo podľa žalobcu v rozpore s tým, ako súd prvej inštancie odôvodnil svoje rozhodnutia a ako vo veci postupoval. Namietal porušenie postupu podľa § 138 Civilného sporového poriadku v neprospech žalobcu. Súd pri svojom neskoršom závere o zamietnutí časti nároku mal žalobcu vyzvať na späťvzatie žaloby (v tejto časti) z dôvodu jej zjavnej nedôvodnosti, čo však nerobil. Žalobca mal preto celý čas i s ohľadom na postup súdu prvej inštancie dôvodne za to, že jeho žalobný návrh je v celom rozsahu dôvodný, kedy neskoršie rozhodnutie súdu odporuje jeho dovtedajšiemu postupu. Žalobca preto osobitne vzhľadom na neskoršie rozhodnutie súdu namietal porušenie § 129 odsek 1 Civilného sporového poriadku a § 138 Civilného sporového poriadku v neprospech žalobcu. Žalobca v zmysle zákona o energetike prerušenie dodávky zemného plynu nevykonáva (toto podľa § 64 odsek 2 zákona o energetike vykonáva prevádzkovateľ distribučnej siete), ktorý za to požaduje odplatu od dodávateľov, ktorým to majú zaplatiť odberatelia. Žalobca urobil v konaní viacero skutkových tvrdení, tieto žalovaným popreté neboli a považujú sa za nesporné. Sám súd uviedol, že „Majetkovú ujmu na strane žalobcu tak môže predstavovať len výška skutočne vynaložených účelných nákladov na prerušenie dodávky plynu.“ Táto výška z podkladov v konaní celkom jednoznačne vyplýva, nebola nižšia ako uplatnených 72,09 EUR, kedy ani súd prvej inštancie netvrdí inú sumu nákladov žalobcu za úkon prerušenia na odbernom mieste žalovaného. Žalobca ďalej namietal, že vzhľadom na osobitnú charakteristiku regulovaného trhu s energetikou, kde za účelom i ochrany spotrebiteľa národný regulátor vykonáva vecnú reguláciu tak, ako uvádzame v bode I. tohto odvolania, podľa Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách regulované ustanovenia nepodliehajú preskúmvaniu, kedy ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, osobitne ustanovenie § 53 odsek 1 Občianskeho zákonníka sú aproximáciou Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Súd prvej inštancie podľa žalobcu nemohol určiť záver o nepriznaní časti nároku s možným poukazom na neprijateľnosť zmluvnej podmienky v zmluvnej dokumentácii žalobcu, nakoľko táto odrážala obsah regulačných ustanovení (bola priamo určená rozhodnutím regulačného úradu). Žalobca je zo zákona povinný odberateľa (v tomto prípade i žalovaného) upomínať, čo žalobca aj v tomto konkrétnom prípade urobil. Zo žiadneho ustanovenia platného právneho poriadku nevyplýva, že by bol žalobca povinný znášať s tým spojené náklady, osobitne v situácii, kedy táto činnosť vyplýva len z porušenia povinnosti odberateľa plynu. Zo žiadneho cenového rozhodnutia nevyplýva, že by náklady na toto upomínanie boli súčasťou nejakej inej zložky, položky platenej žalovaným žalobcovi. V danom prípade nemožno prijať ani záver o tom, že sa jednalo o úkon v záujme dodávateľa a že úkon upomínania nemá pre žalovanú žiadnu prínos. Žalobca mal za to, že je to práve opačne, kedy zákon o energetike ukladá povinnosť dodávateľovi odberateľa upomínať, ako je to celkom jasne vyjadrené a dodávateľovi dané v § 17 odsek 13 zákona číslo 251/2012 Z.z. v znení neskorších predpisov, zákona o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov (§ 17 je označený ako Ochrana odberateľa elektriny, odberateľa plynu a univerzálna služba). Žalovaný porušením svojich platobných povinností vyvolal povinnosť žalobcu tomuto zaslať a vystaviť upomienku. Za toto mu následne patrí náhrada nákladov, ktorú mu priznáva Úrad pre reguláciu sieťových odvetví tak, že Dodávateľ je oprávnený účtovať odberateľovi cenu za ďalšie služby a výkony súvisiace s dodávkou plynu, ktoré nie sú zahrnuté v cene za združenú dodávku plynu, a ktoré si odberateľ objednal, alebo ich svojimi konaniami, nekonaniami alebo omeškaniami voči dodávateľovi vyvolal, a to podľa Cenníka externých služieb a výkonov, vydaného dodávateľom a zverejneného na svojom webovom sídle www.spp.sk <<http://www.spp.sk>>. Namietal, že v tomto konkrétnom prípade z napadnutého rozsudku vyplýva to, že súd sa týmito ustanoveniami uvedených predpisov nezaoberal. Odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete, prevádzkovateľovi zásobníka skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla. Odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť spolu so škodou aj ušlý zisk dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete. Komu škoda hrozí, je povinný na jej odvrátenie zakročiť spôsobom primeraným okolnostiam ohrozenia. Žalobca ďalej uviedol, že už v žalobnom návrhu upriamil pozornosť na § 45 odsek 6 zákona o regulácii v sieťových odvetviach. Národný regulátor - Úrad pre reguláciu sieťových odvetví - ako jediný zákonom určený orgán na schvaľovanie a určovanie obchodných podmienok dodávateľov zemného plynu teda priamo vo vzorových obchodných podmienkach v súlade s tým, čo vykonáva dodávateľ zemného plynu a čo vykonáva prevádzkovateľ distribučnej siete, určil že prerušenie dodávky plynu vykonáva prevádzkovateľ distribučnej siete na náklady odberateľa. Z hľadiska dikcie zákona je rozhodujúca rovnováha, ktorá musí byť značná. Len

značnosť nerovnováhy môže viesť k otázke posúdenia konkrétnej zmluvnej podmienky ako neprijateľnej. Z uvedeného potom vyplýva, že nie každá nerovnováha, ktorú spôsobujú ustanovenia zmluvných podmienok, je neprijateľná, ale takáto (neprijateľná) je nerovnováha značná. Žalobca namietal, že z napadnutého rozhodnutia nevyplýva, ako súd posúdil deliace kritérium a síce to, kedy sa jedná o nerovnováhu a kedy sa jedná o nerovnováhu značnú. Namietal, že v tomto konkrétnom prípade z napadnutého rozhodnutia vôbec nevyplýva to, žeby sa súd prvej inštancie aplikáciou ustanovenia § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka akokoľvek zaoberal. Žalobca tiež poukázal na nález Ústavného súdu SR z 28. apríla 2014 pod sp. zn. IV. ÚS 15/2014 a nález Ústavného súdu SR z 1. apríla 2015, sp. zn. I. ÚS 640/2014. Z ústavného hľadiska požiadavky právnej istoty a preferencie platnosti právnych úkonov je nevyhnutné, aby o neplatnosti právneho úkonu nerozhodovali okolnosti, ktoré zákon neuvádza ako dôvody neplatnosti. Zároveň majú súdy pri posudzovaní neplatnosti právnych úkonov zohľadniť aj zmysel a účel právnej úpravy, ktorá s určitým nedostatkom právneho úkonu spája právny následok v podobe jeho neplatnosti. Žalobca podaním upriamil pozornosť na rozhodovaciu činnosť odvolacích súdov, pričom podľa žalobcu nebolo zrejmé, prečo súd uprednostnil iné rozhodnutia, resp. odkázal na iné a rozhodnutiami, na ktoré žalobca poukázal, sa nezaoberal. Žalobca mal za to, že zo strany súdu došlo k znemožneniu toho, aby žalobca uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolaním napadnutý rozsudok je postihnutý vadou nepreskúmateľnosti, a to z dôvodu nedostatočného odôvodnenia. S poukazom na uvedené žalobca navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie v napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

4. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec v napadnutom rozsahu v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, keď nebolo potrebné zopakovať ani doplniť dokazovanie a nevyžadoval to ani dôležitý verejný záujem v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebný v napadnutej časti vo výroku II. a vo výroku III. o náhrade trov konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť z nasledovných dôvodov:

5. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie v napadnutej zamietajúcej časti na tom právnom závere, že uplatnený nárok žalobcu o zaplatenie náhrady/poplatkov za upomienky a poplatku za prerušenie dodávky plynu je nedôvodný, keď mal za to, že ide o neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve upravené v Obchodných podmienkach, ktoré neboli individuálne dojednané a ktoré sú v neprospech spotrebiteľa spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach a z tohto dôvodu neplatné podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Zároveň súd dospel k záveru, že na odstúpenie od zmluvy dojednané odchylné od Občianskeho zákonníka nemôže prihliadať, a to z dôvodu, že zhoršujú zmluvné postavenie žalovanej.

6. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožnil so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam žalobcu dodáva nasledovné:

7. Žalobca vo svojom odvolaní namietal, že súd prvej inštancie neprihliadol na nedostatok právomoci súdu konať vo veci prijateľnosti, či neprijateľnosti obchodných podmienok žalobcu. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že uvedená odvolacia námietka je nedôvodná. Súd prvej inštancie záväzkový právny vzťah strán, v ktorom žalobca konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti a žalovaná nesporne v takomto postavení nevystupovala (§ 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka), celkom správne posúdil ako vzťah spotrebiteľský podľa ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, a preto správne aplikoval na zmluvu uzavretú medzi žalobcom a žalovanou, ktorý vystupovala v tomto právnom vzťahu v hmotnoprávnom postavení spotrebiteľa, okrem osobitného zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov aj všeobecnú občianskoprávnu úpravu (ust. § 52 a nasl. OZ). V danej veci tak ide o

súkromnoprávny spor zo zmluvy o združenej dodávke plynu pre odberateľa plynu v domácnosti uzatvorenej medzi stranami dňa 4.12.2017, ktorý prejednávajú a rozhodujú sudy, právny predpis (zákon č. 251/2012 Z.z. o energetike v znení neskorších predpisov) nestanovuje právomoc iného orgánu (Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorý je orgánom štátnej správy pre oblasť regulácie sieťových odvetví s celoslovenskou pôsobnosťou), a teda právomoc súdu na prejednanie sporu, vrátane aplikácii noriem spotrebiteľského práva je v zmysle ust. § 3 CSP daná.

8. Žalobca namietal, že Úrad pre reguláciu sieťových odvetví je jediný zákonom určený štátny orgán, ktorý má vo svojej kompetencii schváliť a tým i určiť obsah obchodných podmienok žalobcu, v dôsledku čoho sú tieto podmienky regulovanými ustanoveniami vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanou. Úradu pre reguláciu sieťových odvetví obchodné podmienky žalobcu schválil. Odvolací súd má za to, že v danom prípade boli zmluvné podmienky žalobcom vopred pripravené a nebolo možné zo strany spotrebiteľa meniť ich obsah. Uvedené je dôvodom k tomu, ako je uvedené aj vyššie, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pritom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu neinformovanosti alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy. Skutočnosť, že znenie vzorových obchodných podmienok vypracúva Úrad pre reguláciu sieťových odvetví a tiež schvaľuje konkrétne znenie obchodných podmienok dodávateľa, nebráni prieskumu týchto podmienok v súdnom konaní. Len súd je oprávnený vyhodnotiť, či tá ktorá zmluvná podmienka je alebo nie je neprijateľnou v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka. Náhrada akýchkoľvek nákladov za úkony dodávateľa voči spotrebiteľovi by mala byť od spotrebiteľa požadovaná v reálnej primeranej výške zodpovedajúcej skutočným a dodávateľom preukázateľne vynaloženým nákladom v súvislosti s týmito úkonmi. Predovšetkým má táto odplata plniť funkciu peňažnej náhrady pre dodávateľa za riziko, ktoré znáša v dôsledku nesplnenia povinnosti odberateľom, príp. za vzniknutú škodu.

9. Vo vzťahu k nákladom spojeným s upomienkami, zaplata, ktorých sa žalobca domáha, odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené uvádza, že takéto dojednanie o nákladoch za upomienky nemožno považovať za individuálne dojednané, keď tieto boli uvedené v obchodných podmienkach, ktoré boli vopred pripravené žalobcom a nebolo možné zo strany spotrebiteľa meniť ich obsah. Žalovaná obsah týchto podmienok nemohla žiadnym spôsobom ovplyvniť. Takéto poplatky za upomienky zároveň nespádajú pod hlavný predmet plnenia a ani cenu poskytnutej služby. Žalobca uplatnil voči žalovanej nárok na zaplata poplatku vo výške 5 € za upomienku zo dňa 11.6.2018 a poplatku vo výške 10 € za upomienku zo dňa 16.10.2018. Odvolací súd má za to, že takéto poplatky, ktoré umožňujú žalobcovi (dodávateľovi) získať objektívne vyššiu čiastku ako sú skutočné náklady (poplatok za upomienku) narušujú rovnováhu zmluvných strán. Objektívne takéto poplatky, aj keby boli zmluvnými stranami dojednané, sú spôsobilé získať od spotrebiteľa čiastku prevyšujúcu skutočné náklady na takéto výdavky dodávateľa. Zmluvu o združenej dodávke plynu pre odberateľov plynu v domácnosti vyhotovuje jednostranne dodávateľ, pričom žalobca v priebehu celého konania nepreukázal, že by tieto poplatky boli individuálne dojednané. Ako uviedol súd prvej inštancie, zvolená výška poplatku za upomienku má sankčný charakter, pretože suma 15,- € (5,- € + 10,- €) zrejme presahuje administratívne náklady, ktoré žalobca s upomienkou má. Žalobca v konaní nepreukázal ani to, že by mu reálne takéto náklady v súvislosti s uvedenými administratívnymi úkonmi vznikli. Preto svojou podstatou tak u poplatku za upomienku nejde o paušalizáciu nákladov spojených s uplatňovaním pohľadávky v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ale skôr o zmluvnú pokutu v zmysle § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Okrem toho rozhodnutie o jej výške je v konečnom dôsledku na vôli žalobcu, pretože len on rozhodne či a koľko upomienok zašle. Zároveň v prípade poplatku (za upomienku) takéhoto typu zaň dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie. Predmetný poplatok predstavuje iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dlhu, nie iba skutočnú náhradu nákladov dodávateľa. Podstatou týchto poplatkov je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré navyše nie sú preukázané. Skutočnosť, že výška zmluvne určených poplatkov nekorešponduje s reálnymi nákladmi, ktoré veriteľovi môžu vzniknúť v súvislosti s upomienkami nasvedčuje to, že výška poplatkov sa líši pre jednotlivé upomienky, a to upomienka 5,- € a upomienka 10,- €. Odvolací súd má za to, že paušálna výška poplatku za upomienku plne zapadá do definície neprijateľnej zmluvnej podmienky, tak ako k uvedenému došiel aj súd prvej inštancie, keď táto spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, tak ako uviedol aj súd prvej inštancie. Posúdenie toho, či išlo o nerovnováhu značnú v tomto kontexte vzhľadom

na námietku žalobcu v tomto smere jasne vyplýva zo záveru súdu prvej inštancie a jeho podrobného odôvodnenia.

10. Vo vzťahu k poplatku za prerušenie dodávky plynu vo výške 72,09 € odvolací súd poukazuje aj na to, že žalobca nepreukázal jeho individuálne dojednanie a rovnako, ako v prípade poplatkov za upomienky, ani tu nepreukázal, aké skutočné náklady žalobcovi v súvislosti s prerušením dodávky plynu vznikli. Nie je možné, aby bol spotrebiteľ povinný zaplatiť za prerušenie dodávky plynu paušálne stanovenú sumu bez reálneho súvisu so skutočnými nákladmi, ktoré žalobcovi v tomto smere vznikli, ako uviedol už odvolací súd v súvislosti s uplatnenými nákladmi za upomienky. Odvolací súd na doplnenie zároveň poukazuje na to, že inkorporačná doložka, v zmysle ktorej má neoddeliteľnú súčasť zmluvy tvoriť aj „Cenník externých služieb“ nie je zakotvená v základnom zmluvnom dokumente, na ktorý zmluvné strany pripájajú svoj podpis, ale táto je obsiahnutá až v Obchodných podmienkach, teda v dokumente, ktorý samotný bol do zmluvy už len inkorporovaný. Práve takéto odkazy v rôznych listinách robia zmluvu pre spotrebiteľa nezrozumiteľnou, neprehľadnou. Takéto dojednania spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, keďže takéto odkazy na niekoľko listín obsiahnutých vo viacerých dokumentoch značne sťažujú orientáciu v zmluvných dojednaniach bežnému spotrebiteľovi. Spotrebiteľ takýmto spôsobom stráca na ochrane, dojednania o závažných právach a povinnostiach nie sú dostatočne transparentné, dôležité dojednania sú odsunuté do všeobecných podmienok a iných dokumentov. Požiadavka transparentnosti zmluvných podmienok nemôže byť obmedzená len na ich zrozumiteľnosť z formálneho a gramatického hľadiska. Pri vyhodnocovaní zmluvných podmienok z hľadiska ich ne/prijateľnosti je potrebné okrem znenia a koncepcie samotnej zmluvnej podmienky prihliadať tiež na všetky okolnosti prípadu, vrátane spôsobu kontrahovania. Nie je zrejme, čo dodávateľovi v danom prípade bránilo uviesť inkorporačnú doložku týkajúcu sa cenníka externých služieb už priamo v zmluve. Dojednanie o inkorporácii cenníka externých služieb obsiahnuté v obchodných podmienkach je preto neplatné s poukazom na ust. § 53 ods. 1 v spojení s ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Keďže inkorporačná doložka je neplatná, nemôže byť platné ani dojednanie o výške poplatku za prerušenie dodávky plynu obsiahnuté v cenníku externých služieb, nakoľko tento sa na základe neplatnej inkorporačnej doložky nestal súčasťou zmluvy.

11. Odvolací súd za neopodstatnené považuje i odvolacie námietky žalobcu a argumenty, ktorými poukazuje na nesplnenie podmienok pre aplikáciu ustanovení § 129 a § 138 CSP postupom súdu prvej inštancie a rozhodnutie bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. §297 písm. b) CSP. Na prejednanie sporu podľa názoru odvolacieho súdu nebolo potrebné nariadiť ústne pojednávanie, keďže ide o spotrebiteľský spor jednoduchého právneho posúdenia, hodnota ktorého bez príslušenstva neprevyšuje 1.000,- €. Žalobca v žalobnom návrhu vyčíslil pohľadávku voči žalovanej v celkovej výške 357,37 € istiny s príslušnými úrokmi z omeškania, pričom z odkazu na listinné dôkazy (faktúry, upomienky) k žalobe pripojené je zrejme, že skutkovo v rámci žalovanej sumy uplatňoval tiež úhrady za fyzické prerušenie dodávky zemného plynu ako aj poplatky za upomienky, čím vymedzil predmet konania po skutkovej stránke. Napriek neúplnosti (nepresnostiam) v skutkových tvrdeniach žalobcu a absencii relevantných dôkazov na preukázanie uplatnenej sumy v celom rozsahu, v danom prípade aj podľa posúdenia odvolacieho súdu žaloba bola formálne spôsobilá na prejednanie, pričom s prihliadnutím i na to, že žalobca bol v konaní (už pri podaní žaloby) kvalifikovane zastúpený advokátom, nešlo o také nedostatky žaloby, ktoré by odôvodnili postup súdu podľa ust. § 129 CSP. Pokiaľ žalobca neuviedol všetky rozhodujúce skutočnosti a nepredložil dôkazy, z ktorých mala vyplynúť oprávnenosť ním uplatneného nároku, nesplnil si svoju povinnosť tvrdenia a povinnosť dôkaznú. Súd bol povinný zachovávať rovnosť sporových strán, pričom nemohol poučovať žalobcu o jeho procesných právach. Zároveň, ak zo skutočností v tvrdených v žalobe nebolo zrejme, že žaloba je zjavne nedôvodná (ako v predmetnej veci aj vzhľadom na čiastočný úspech žalobcu), nebol namieste ani postup súdu podľa § 138 CSP, kedy by súd žalobcu vyzýval na späťvzatie žaloby. Ani neuvedenie predbežného právneho posúdenia nemožno považovať za procesný postup, ktorým by sa znemožňovalo strane uskutočnenie jej procesného práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. K porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie dochádza len v prípadoch, ak zásah do procesných práv strany sporu dosiahne takú intenzitu, že celé konanie pred súdom sa javí ako nespravodlivé. Postupom súdu prvej inštancie tento odvolací dôvod nebol naplnený, keď žalobcovi nebola v konaní odňatá možnosť na riadne uplatňovanie procesných prostriedkov na ochranu svojich záujmov a rozhodnutie vydané vo veci samej nenesie známky svojvôle a zjavnej arbitrárnosti.

12. Povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie neznamena, že na každý argument je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad. Odôvodnenie rozhodnutia, ktoré stručne, jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany na spravodlivý proces. Aj podľa názoru odvolacieho súdu, napadnuté rozhodnutie spĺňa náležitosti vyplývajúce z ust. § 220 ods. 2 CSP, je jasné, zrozumiteľné a najmä preskúmateľné.

13. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej výrokovej časti II. a vo výrokovej časti III. o náhrade trov konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

13. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola úspešná žalovaná. Žalovanej však žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli a tieto nevplývali ani z obsahu spisu, a preto odvolací súd rozhodol tak, že žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

14. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).